ЗМІСТ

Надто коротке

Про книгу

Інна, тридцятип’ятирічна піаністка, повертається до Харкова лише на декілька тижнів — побачити братів, друзів і звільнити підсобку ресторану в центрі міста від речей свого покійного батька. Проте серед залізяччя й старого дріб’язку вона знаходить щось особливе — складає пазл власного дитинства та родинної історії.

Несподівано для самої себе Інна усвідомлює, що закохана у свого друга Сім-Сіма, який опинився в біді. Тут і гаряча пристрасть, гостре відчуття минулого та небезпека, що нависає над найближчими людьми. Чи встигнуть вони здійснити задумане, перш ніж усе піде шкереберть? Чи, можливо, життя піднесе їм інший, щас-ливіший фінал?

1

Я найменша. Мій батько — молодша дитина мого дідуся. Дідусь теж був наймолодшим у своїй родині. Нічого надзвичайного, якщо не розглядати події в масштабі часу. Мій батько був молодший від свого старшого брата на двадцять п’ять років. Я молодша від свого старшого брата на двадцять років.

Додаю позначки на вісь часу: моя бабуся народилася 1888 року. Три вісімки мали принести щастя. Якби я знала її особисто, то обов’язково спитала б, чи була вона щасливою. Бабуся Ольга-Олександра заблукала між трьома чахлими вишеньками на подвір’ї саме в той момент, коли моїй мамі остаточно здалося, що її стан дуже далекий від клімаксу. Отже, ми розминулися з бабцею. Якби мені пощастило сидіти в неї на колінах, мабуть, я б із більшим жалем розповідала про її похід у засвіти, та в малому віці наші життєві шляхи я уявляла саме як потяги в метро. Хтось поїхав, хтось зостався, хтось з’явився на платформі.

Мій батько дуже побивався за своєю матір’ю й запропонував назвати мене на її честь: або Ольгою, або Олександрою. Але моя мама була категорично проти, а з вагітною жінкою сперечатися складно. Її варіанти були абсолютно незаангажовані: Світлана, якщо народиться білявка; Інна, якщо буде брюнетка. Рудих у нашій родині не траплялося, а було б смішно: втомлена породілля питає лікаря про колір волосся дитини й чує у відповідь: «Руда!». А ще краще — лиса. Добре, годі тягнути, я народилася з досить пристойною брунатною шевелюрою й полегшила батькам життя хоча б тим, що позбавила вибору щодо мого імені.

У батьковій родині було заведено називати хлопчиків згідно з чіткою схемою. Перший син — завжди Іван. Далі Микола, за ним Петро, Олексій, Яків. Якщо пощастить, то далі Павло й Михайло. Він саме був шостою дитиною й мав стати Павлом, та щось пішло шкереберть на початку тридцятих років — і його записали Валентином.

Батько був цілком задоволений. Мати, моя бабуся, звала його Валиком. Йому здавалося, це щось тепле й пухке, як свіжий хліб. Людина, бува, марить про недосяжне, уявляє себе тим, ким не є. Валик — це радше

про невеличкий елемент механічної схеми, що крутиться із заданою швидкістю та витримує певні навантаження. Оце справді про дитинство мого батька. Несмачно аж ніяк.

Ще трохи про масштаб часу: на початку тридцятих років старші брати мого батька почали вибиратися з теплого молоканського запічка десь на Вороніжчині.

Гадаю, вони казали своїй матері приблизно таке:

— Я тільки туди й назад. А заразом спитаю, чи не бачив хтось нашого батька.

Мабуть, треба пояснити, це ж я не казала, що мій дідусь зник одразу, як поставив тата на ноги. Татусь похитався, схопився за повітря й обережно покрокував хатою.

Місця в ній було небагато, тому, мабуть, дідусь із бабусею вийшли на ганок. Крізь прочинені двері тато міг бачити, як вони дійшли до тину та постояли трохи мовчки, наче хлопець та дівчина на картині Бастьєна-Лепажа «Сільське кохання». Потім тато заплакав, а бабуся повернулася до хати. Сама.

У той час була мода на арешти. Мого дідуся могли заарештувати з двох причин. По-перше, він був молоканином, а це вважали сектантством, ворожою ідеологією та неподобством. По-друге, він був куркулем, бо мав корову, яблуневий сад та дерев'яний будинок. Місцеві представники влади не квапилися, обираючи статтю. Пішли на слідчий експеримент і відібрали корову та сад. Корова — досить уперте, проте рухоме майно, її швиденько доправили до колгоспного стада. З деревами були певні складнощі. Їм не накажеш рухатися колонами по чотири до сільради, вони стояли вкопані за хатою, схиливши віти під вагою масляно-жовтих яблук. Хоч ти їх стріляй, із місця не зрушать. Довелося представникам влади приставити до яблунь охорону зі зброєю, а за два дні зробити огорожу, щоб ніхто, крім колгоспників, до саду не міг потрапити. Яблука, перепечені вересневим сонцем, падали на землю, але колгоспники не збирали врожай, їм було чим зайнятися. Дідусь згорьовано споглядав кривий штахет, п'яненького сторожа та жовті й коричневі яблука на землі. Він не міг спати вночі. Ті яблука спалахували зорями — і сад ставав небом. Торкнутися того неба

зась. Яблуневі зорі поступово згасали, земляне небо всотува-ло їх. Справжнє небо було чорним, порожнім. Дідусь не розумів уже, кому молитися. Обидва неба були ворожими і стискали маленький молоканський світ.

Тато мій не запам'ятав жодної молоканської молитви, крім бабусиного нашіптування того вересня: «Якось, Михайле, буде. Картоплі, буряка, моркви, цибулі вдосталь. Сушка ще є. Мед. Зерно. Заховала. Заховала. Дві монети. Візьмеш із собою. Трохи. Мінятимеш. Якось, Михайле, буде. А ми...»

Якщо довго дивитися на блискучу цятку на обідку чайного горнятка, у ній промайне якась картинка. Зараз тут дівчина з картини французького художника — мовчки стоїть, спираючись на тин. Її обличчя не видно. Може, вона засміється й прожене свого залицяльника. Може, заплаче, зашариється. Може, повернеться до нього, щоб поцілувати. А може, зіщулиться, скаже: «Валик плаче», — та піде до хати...

— Шкода «шкоду» доведеться продавати-давати раду замахався хамства від губошльопів пів горя рядяться заради бога погано це скінчиться як ся маєш молодша сестро? — мій брат, Петро, зараз сидить навпроти мене й розповідає всі новини одразу. Тобто я чую все одразу й не розумію, про що йдеться. Здається, останне запитання — до мене. Ковтаю чай, щоб не заснути.

— На заводі на заваді вади диво дивись де-не-де деінде Інно... — Петро працює інженером на заводі, де якісь «губошльопи» дорвалися до влади. Але це неточно. Розтираю обличчя.

— Розумієш? — питає брат, а я киваю. Люстра підсвічує його русяве волосся, пухнасту бороду. Петро успадкував мамин колір волосся, і на вухах у нього ластовинки, як у неї. Брат каже, що його мала, моя племінниця Настя, слава Богу, поки що добре вчиться, стипендію має...

— Та дай уже сестрі спокій! За раз хочеш усе переповісти! — його дружина Люба потихеньку прибирає зі столу посуд та пластикову коробку з пошматованим тортом.

— Їй теж доведеться через це пройти! — наполягає Петро. — Це ж Іванкові до вишу вступати через чотири роки, так?

Рекомендована література

У пастці депресії. Як маленькими кроками подолати тривожність, хвилювання і пригнічений стан

Перейти до категорії
Проза